

Näyttötutkinnon perusteet

**SISUSTUSALAN
AMMATTITUTKINTO
2008**

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Dno **34/011/2007**

MÄÄRÄYS **Velvoittavana
noudatettava**

Päivämäärä **18.12.2007**

Voimassaoloaika
1.1.2008 alkaen toistaiseksi

Säännökset, joihin toimivalta
määräyksen antamiseen perustuu
L 631/1998 13 § 2 mom

Kumooa määräyksen nro

SISUSTUSALAN AMMATTITUTKINNON PERUSTEET

Opetushallitus on päättänyt sisustusalalan ammattitutkinnon perusteista, joita on noudatettava 1.1.2008 lukien toistaiseksi.

Tutkintotoimikunta ja tutkinnon järjestäjä eivät voi jättää noudattamatta tutkinnon perusteita tai poiketa niistä.

Järjestettäessä näyttötutkintoon valmistavaa koulutusta koulutuksen järjestäjä päättää koulutuksen sisällöstä ja järjestämisestä tutkinnon perusteiden mukaisesti. Koulutukseen osallistuvalla tulee osana koulutusta järjestää mahdollisuus suorittaa näyttötutkinto.

Pääjohtajan sijainen
Kehitysjohdaja

Markku Rimpelä

Opetusneuvos

Hanna Ketonen

SISÄLLYSLUETTELO

1	Luku	
	NÄYTTÖTUTKINNOT	7
	1 § Näyttötutkintojen järjestäminen	7
	2 § Näyttötutkinnon suorittaminen	7
	3 § Näyttötutkinnon perusteet	7
	4 § Henkilökohtaistaminen näyttötutkinnossa	8
	5 § Ammattitaidon arviointi näyttötutkinnossa	8
	6 § Todistukset	9
	7 § Näyttötutkintoon valmistava koulutus	9
2	Luku	
	SISUSTUSALAN AMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN	10
	1 § Tutkinnon osat	10
3	Luku	
	SISUSTUSALAN AMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET	13
	1 § Sisustusalan yhteinen ammattitaito	13
	a) Ammattitaitovaatimukset	13
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	13
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	15
	2 § Sisustus- ja huonekalutekstiilit	16
	a) Ammattitaitovaatimukset	16
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	16
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	18
	3 § Sisustusrakentaminen	19
	a) Ammattitaitovaatimukset	19
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	19
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	21
	4 § Sisäpintakäsittelyt	22
	a) Ammattitaitovaatimukset	22
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	22
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	24
	5 § Kalusteet	25
	a) Ammattitaitovaatimukset	25
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	25
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	27

6 §	Laivasisustusasennus	28
	a) Ammattitaitovaatimukset	28
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	28
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	30
7 §	Messurakentaminen	31
	a) Ammattitaitovaatimukset	31
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	31
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	33
8 §	Stailaus	33
	a) Ammattitaitovaatimukset	33
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	33
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	35
9 §	Sisustusmyyntityö	35
	a) Ammattitaitovaatimukset	35
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	35
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	37
10 §	Sisustusalan tekninen erikoisosaaminen	38
	a) Ammattitaitovaatimukset	38
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	38
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	39
11 §	Yrittäjyys	40
	a) Ammattitaitovaatimukset	40
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	40
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	42

NÄYTTÖTUTKINNOT

1 § Näyttötutkintojen järjestäminen

Opetushallituksen asettamat, työnantajien, työntekijöiden, opettajien ja tarvittaessa itsenäisten ammatinharjoittajien edustajista koostuvat tutkintotoimikunnat vastaavat näyttötutkintojen järjestämisestä ja valvonnasta sekä antavat tutkintotodistukset. Tutkintotoimikunnat tekevät sopimuksen näyttötutkintojen järjestämisestä koulutuksen järjestäjien ja tarvittaessa muiden yhteisöjen ja säätiöiden kanssa. Näyttötutkintoja ei saa järjestää ilman voimassa olevaa, tutkintotoimikunnan kanssa solmittua järjestämissopimusta.

2 § Näyttötutkinnon suorittaminen

Näyttötutkinto suoritetaan osoittamalla hyväksytysti tutkinnon perusteissa vaadittu osaaminen tutkintotilaisuuksissa käytännön työssä ja toiminnassa. Jokainen tutkinnon osa on arvioitava erikseen. Arvioinnin tekevät työnantajien, työntekijöiden ja opetusalan edustajat yhdessä. Aloilla, joilla itsenäinen ammatinharjoittaminen on tyypillistä, myös tämä taho otetaan huomioon arvioijien valinnassa. Lopullisesti arvioinnin hyväksyy tutkintotoimikunta. Tutkintotodistus voidaan antaa, kun kaikki tutkinnon suorittamiseksi määrätty tutkinnon osat on suoritettu hyväksytysti.

3 § Näyttötutkinnon perusteet

Tutkinnon perusteissa määritellään tutkintoon kuuluvat osat ja mahdollisesti niistä muodostuvat osaamisalat, tutkinnon muodostuminen, kussakin tutkinnon osassa vaadittava ammattitaito, arvioinnin perusteet (arvioinnin kohteet ja kriteerit) ja ammattitaidon osoittamistavat.

Tutkinnon osa muodostaa ammatin osa-alueen, joka voidaan erottaa luonnollisesta työprosessista itsenäiseksi arvioitavaksi kokonaisuudeksi. Tutkinnon osissa määritellyissä ammattitaitovaatimuksissa keskitytään ammatin ydintoimintoihin, toimintaprosessien hallintaan ja kyseessä olevan alan ammatikäytäntöihin. Niihin sisältyvät myös työelämässä yleisesti tarvittavat taidot, esimerkiksi sosiaaliset valmiudet.

Arvioinnin kohteet ja kriteerit on johdettu ammattitaitovaatimuksista. Arvioinnin kohteilla ilmaistaan ne osaamisen alueet, joihin arvioinnissa kiinnitetään erityistä huomiota. Kohteiden määrittäminen helpottaa myös ammattitaidon arviointia asianomaisesta työtoiminnasta. Arvioinnin tulee kattaa kaikki tutkinnon perusteissa määritellyt arvioinnin kohteet. Arvioinnin kriteerit määrittelevät hyväksyttävän suorituksen laadullisen ja määrällisen tason.

Ammattitaidon osoittamistavat sisältävät tutkinnon suorittamiseen liittyviä tarkentavia ohjeita. Ammattitaito osoitetaan pääsääntöisesti todellisissa työtehtävissä

ja toimissa. Ammattitaidon osoittamistavat voivat sisältää mm. ohjeita siitä, kuinka tutkintosuoritusta voidaan tarvittaessa täydentää, jotta kaikki ammattitaitovaatimukset tulevat kattavasti osoitetuiksi.

4 § Henkilökohtaistaminen näyttötutkinnoissa

Henkilökohtaistamisesta Opetushallitus on antanut erillisen määräyksen.

5 § Ammattitaidon arviointi näyttötutkinnoissa

Ammattitaidon arvioinnissa tulee perusteellisesti ja huolellisesti tarkastella sitä, miten tutkinnon suorittaja on osoittanut osaavansa sen, mitä tutkinnon perusteissa ko. tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksissa edellytetään. Arvioinnissa käytetään tutkinnon perusteissa määriteltyjä arviointikriteerejä. Arvioinnissa tulee käyttää monipuolisesti erilaisia ja ensisijaisesti laadullisia arviointimenetelmiä. Vain yhden menetelmän käytöllä ei välttämättä saada luotettavaa tulosta. Arvioinnissa otetaan huomioon ala- ja tutkintokohtaiset erityispiirteet tutkinnon perusteiden mukaisesti. Mikäli tutkinnon suorittajalla on luotettavia selvityksiä aikaisemmin osoitetusta osaamisesta, arvioijat arvioivat niiden vastaavuuden näyttötutkinnon perusteiden ammattitaitovaatimukseen. Arvioijat ehdottavat dokumentin tutkintotoimikunnalle tunnustettavaksi osaksi näyttötutkinnon suoritusta. Lopullisen päätöksen aiemmin osoitetun ja luotettavasti selvitetyn osaamisen tunnustamisesta tekee tutkintotoimikunta.

Ammattitaidon arviointi on prosessi, jossa arviointiaineiston keräämisellä ja arvioinnin dokumentoinnilla on keskeinen merkitys. Työelämän sekä opettajien edustajat tekevät kolmikantaisesti huolellisen ja monipuolisen arvioinnin. Tutkinnon suorittajan tulee selvästi saada tietoonsa arviointiperusteiden soveltaminen omalta kohdaltaan. Tutkinnon suorittajalle on annettava mahdollisuus suoritustensa itsearviointiin. Näyttötutkinnon järjestäjä laatii arvioinnin kohteena olevan tutkinnon osan suorittamisesta arviointipöytäkirjan, jonka arvioijat allekirjoittavat. Tutkinnon suorittajalle tämän jälkeen annettava palaute arvioinnista on osa hyvää arviointiprosessia. Lopullisen päätöksen arvioinnista tekee tutkintotoimikunta.

Arvioijat

Tutkinnon suorittajan ammattitaitoa arvioivilla henkilöillä tulee olla hyvä ammattitaito ko. näyttötutkinnon alalta. Tutkintotoimikunta ja näyttötutkinnon järjestäjä sopivat arvioijista näyttötutkintojen järjestämissopimuksessa.

Arvioinnin oikaisu

Tutkinnon suorittaja voi lainsäädännön mukaisen määräajan puitteissa pyytää arvioinnin oikaisua tutkintotoimikunnalta, jonka toimialaan ja -alueeseen kyseessä oleva tutkinto kuuluu.

Kirjallinen oikaisupyynnö osoitetaan tutkintotoimikunnalle. Tutkintotoimikunta

voi arvioijia kuultuaan velvoittaa toimittamaan uuden arvioinnin. Arviointia koskevasta oikaisuvaatimuksesta annettuun tutkintotoimikunnan päätökseen ei voi hakea muutosta valittamalla.

6 § Todistukset

Näyttötutkintotodistuksen ja todistuksen tutkinnon osan tai osien suorittamisesta antaa tutkintotoimikunta. Todistuksen valmistavaan koulutukseen osallistumisesta antaa koulutuksen järjestäjä. Opetushallitus on antanut määräyksen näyttötutkinnoista, näyttötutkintoon valmistavasta koulutuksesta ja oppisopimuskoulutuksesta annettaviin todistuksiin merkittävistä tiedoista.

Näyttötutkinnon osan tai osien suorittamisesta annetaan todistus silloin, kun näyttötutkintoon osallistuva sitä pyytää. Tutkintotodistuksen ja myös todistuksen tutkinnon osan tai osien suorittamisesta allekirjoittavat tutkintotoimikunnan edustaja ja näyttötutkinnon järjestäjän edustaja.

Opetushallituksen hyväksymään ammattikirjaan tehty merkintä näyttötutkinnon suorittamisesta on tutkintotodistukseen rinnastettava todistus näyttötutkinnon suorittamisesta. Näyttötutkinnon järjestäjä hankkii ja allekirjoittaa ammattikirjan. Ammattikirja on näyttötutkinnon suorittajalle maksullinen.

7 § Näyttötutkintoon valmistava koulutus

Näyttötutkintoihin osallistumiselle ei muodollisesti voida asettaa koulutukseen osallistumista koskevia ennakkoehtoja. Pääsääntöisesti tutkinnot suoritetaan kuitenkin valmistavan koulutuksen yhteydessä.

Valmistava koulutus tulee järjestää tutkintojen perusteiden mukaisesti. Koulutus ja tutkintotilaisuudet on jäsennettävä tutkinnon osien mukaisesti. Näyttötutkintoon valmistavaan koulutukseen osallistuvalla tulee osana koulutusta järjestää mahdollisuus osallistua tutkintotilaisuuksiin ja suorittaa näyttötutkinto.

2 Luku

SISUSTUSALAN AMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN

1 § Tutkinnon osat

Sisustusalan ammattitutkinnossa on viisi osaamisalaa, joista tutkinnon suorittaja valitsee yhden ja suorittaa tutkinnon seuraavasti:

Sisustusalan ammattitutkinto				
Tutkinnossa on viisi osaamisalaa, joista tutkinnon suorittaja valitsee yhden				
OSAAMISALA Sisustus- ja huonekalutekstiilit	OSAAMISALA Sisustus-rakentaminen	OSAAMISALA Sisäpintakäsittelyt	OSAAMISALA Laivasisustusasennus	OSAAMISALA Kalusteet
Valittuaan osaamisalansa, tutkinnon suorittaja suorittaa kaksi pakollista tutkinnon osaa seuraavasti:				
Sisustajan yhteinen ammattitaito	Sisustajan yhteinen ammattitaito	Sisustajan yhteinen ammattitaito	Sisustajan yhteinen ammattitaito	Sisustajan yhteinen ammattitaito
Sisustus- ja huonekalutekstiilit	Sisustus-rakentaminen	Sisäpintakäsittelyt	Laivasisustusasennus	Kalusteet
Lisäksi tutkinnon suorittaja suorittaa yhden seuraavista valinnaisista tutkinnon osista:				
Messurakentaminen				
Stailaus				
Sisustusmyyntityö				
Sisustusalan tekninen erikoisosaaminen				
Näiden lisäksi tutkinnon suorittaja voi liittää vapaasti tutkintoonsa tutkinnon osan:				
Yrittäjyys				

OSAAMISALA

Sisustus- ja huonekalutekstiilit

Jos osaamisalana on **Sisustus- ja huonekalutekstiilit**, tutkintotodistuksen saamiseksi on suoritettava osat

- Sisustajan yhteinen ammattitaito
- Sisustus- ja huonekalutekstiilit

ja yksi seuraavista osista

- Messurakentaminen
- Stailaus
- Sisustusmyyntityö
- Sisustusalan tekninen erikoisosaaminen.

Näiden lisäksi tutkinnon suorittaja voi liittää vapaasti tutkintoonsa osan

- Yrittäjyys.

OSAAMISALA

Sisustusrakentaminen

Jos osaamisalana on **Sisustusrakentaminen**, tutkintotodistuksen saamiseksi on suoritettava osat

- Sisustajan yhteinen ammattitaito
- Sisustusrakentaminen

ja yksi seuraavista osista

- Messurakentaminen
- Stailaus
- Sisustusmyyntityö
- Sisustusalan tekninen erikoisosaaminen.

Näiden lisäksi tutkinnon suorittaja voi liittää vapaasti tutkintoonsa osan

- Yrittäjyys.

OSAAMISALA

Sisäpintäkäsittelyt

Jos osaamisalana on **Sisäpintäkäsittelyt**, tutkintotodistuksen saamiseksi on suoritettava osat

- Sisustajan yhteinen ammattitaito
- Sisäpintäkäsittelyt

ja yksi seuraavista osista

- Messurakentaminen
- Stailaus
- Sisustusmyyntityö
- Sisustusalan tekninen erikoisosaaminen.

Näiden lisäksi tutkinnon suorittaja voi liittää vapaasti tutkintoonsa osan

- Yrittäjyys.

OSAAMISALA

Laivasisustusasennus

Jos osaamisalana on **Laivasisustusasennus**, tutkintotodistuksen saamiseksi on suoritettava osat

- Sisustajan yhteinen ammattitaito
- Laivasisustusasennus

ja yksi seuraavista osista

- Messurakentaminen
- Stailaus
- Sisustusmyyntityö
- Sisustusalan tekninen erikoisosaaminen.

Näiden lisäksi tutkinnon suorittaja voi liittää vapaasti tutkintoonsa osan

- Yrittäjäyys.

OSAAMISALA

Kalusteet

Jos osaamisalana on **Kalusteet**, tutkintotodistuksen saamiseksi on suoritettava osat

- Sisustajan yhteinen ammattitaito
- Kalusteet

ja yksi seuraavista osista

- Messurakentaminen
- Stailaus
- Sisustusmyyntityö
- Sisustusalan tekninen erikoisosaaminen.

Näiden lisäksi tutkinnon suorittaja voi liittää vapaasti tutkintoonsa osan

- Yrittäjäyys.

SISUSTUSALAN AMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET

1 § Sisustusalan yhteinen ammattitaito

Sisustusalan yhteisellä ammattitaidolla tarkoitetaan niitä tietoja ja taitoja, joita sisustusalan ammattitutkinnon suorittanut hallitsee riippumatta siitä, minkä osaamisalan erityistaitoja osoitetaan. Tutkinnon osan sisältö muodostuu yleisistä sisätilaan liittyvistä tekijöistä, kuten väreistä ja valaistuksesta, rakennusperinnön ja rakennusalan piirustusmerkintöjen tuntemuksesta, neuvottelu- ja asiakastaidoista sekä työturvallisuudesta.

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon osan suorittaja tuntee tilan eri tekijät ja niiden merkityksen sisustuskokonaisuudessa.</p>	<p>Tilantekijät Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa huomioida värien ja valon vaikutuksen sisustuskokonaisuuteen • osaa huomioida kuvioden ja muotojen vaikutuksen sisustuskokonaisuuteen • osaa huomioida materiaalien vaikutuksen sisustuskokonaisuuteen.
<p>Tutkinnon osan suorittaja tuntee valaistuksen peruskäsitteitä ja valaistuksen vaikutuksen sisustuskokonaisuuteen.</p>	<p>Valaistus Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee valaistukseen liittyviä peruskäsitteitä, kuten valonlähteiden ominaisuuksia ja valaisintyyppejä • osaa huomioida luonnonvalon ja keinovalon merkityksen osana sisustuskokonaisuutta • tuntee sähköturvallisuusmääräyksiä • tuntee valonlähteiden ekologiset ja taloudelliset tekijät.
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa tulkita työssä tarvitsemiaan rakennuspiirustuksia.</p> <p>Hän osaa laatia yksinkertaisen teknisen piirustuksen.</p>	<p>Piirustukset Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa käyttää sisustusallalla käytettäviä mittakaavoja ja mitoitusta • tuntee rakennuspiirustusten piirrosmerkit • osaa luoda yksinkertaisen teknisen

	<p>piirroksen käsin tai tietokoneohjelmalla</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa avata, muokata ja tulostaa sähköisessä muodossa olevan piirroksen.
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa laatia tarjouksen tai tarjouspyynnön työkohteesta.</p>	<p>Asiakirjat Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee sopimukset ja sopimusmenettelyn • osaa tehdä tarjouksen ja tarjouspyynnön • osaa toimia sisustusalan työssään työselitysten ja suunnitteluohjeiden mukaisesti • tuntee ja osaa käyttää RT-kortistoa (rakennustietokortisto) ja RakMK:a (rakennusmääräyskokoelma) sekä SIS-kortistoa (sisustustietokortisto) apuna työssään.
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa käyttää tiedonhankintamenetelmiä ja -lähteitä.</p>	<p>Tiedonhankinta Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee ja osaa käyttää erilaisia tiedonhankintamenetelmiä ja -lähteitä monipuolisesti seuratakseen sisustusala ja sen kehitystä • käyttää tiedonhankintaa oman ammattitaitonsa kehittämiseen • osaa hyödyntää alan kirjallisuutta ja lehtiä.
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa verkostoitua ja tehdä yhteistyötä eri alojen ammattilaisten kanssa ja hyödyntää vuorovaikutustaitoja omassa työskentelyssään.</p>	<p>Asiakaspalvelu ja yhteistyötaidot Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa toimia työssään asiakaslähtöisesti • tuntee sopimusjärjestelmää niin, että osaa neuvotella työhön liittyvistä asioista asiakkaan kanssa sekä työryhmissä • osaa kertoa tarvittaessa asiakkaalle muiden asiantuntijoiden tarpeesta sisustuskohteessa • osaa ohjata asiakasta sopivan sisustustyylin löytämisessä

	<p>huomioiden tilan käyttö-tarkoituksen, kestävyuden, estetiikan sekä asiakkaan talousarvion</p> <ul style="list-style-type: none"> • pystyy neuvottelutilanteessa selkeään ilmaisuun ja perusteltuun ehdotukseen • tietää oman osuutensa isommasta työkokonaisuudesta • osaa toimia aikataulujen vaatimalla tavalla • osaa ylläpitää kanta-asiakaskuntaa • osaa markkinoida tuotteita uusille asiakkaille • osaa toimia ekologisesti ja taloudellisesti.
<p>Tutkinnon osan suorittaja tuntee erityisryhmien tarpeet tilojen käyttäjinä.</p>	<p>Tilan käyttäjät Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa huomioida työssään erityisryhmien kuten lasten, vanhusten tai liikuntaesteisten tarpeita • tuntee erityisryhmien vaatiman mitoituksen tiloissa, kalusteissa ja varusteissa • tietää erityisryhmille tarkoitettujen pintamateriaalien, värien ja valaistuksen valinnan periaatteet.
<p>Tutkinnon osan suorittaja tuntee rakentamisen ja sisustamisen perinnettä.</p> <p>Hän osaa huomioida työssään rakennussuojelun määrittämät asiat.</p>	<p>Rakennusperinne Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa ottaa huomioon omaa työtä suunnitellessaan ja asiakasta palvellessaan rakennuksen ja sisustuksen historiallisen merkityksen työn kokonaisuuteen • tuntee ja tietää rakennussuojelun vaikutukset sisustusalan töitä tehdessään • tuntee perinteisiä rakennusmateriaaleja ja työtapoja.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Tämä tutkinnon osa suoritetaan ennakkoon laaditun ja hyväksytyyn suunnitelman mukaan todellisissa työprosesseissa. Tarvittaessa tutkintosuoritusta voidaan täydentää haastatteluilla, kyselyillä tai muilla dokumenteilla.

Tämä tutkinnon osa suoritetaan mieluiten muiden tutkinnon osien yhteydessä. Kun tämä tutkinnon osa suoritetaan muiden tutkinnon osien yhteydessä, on tutkintotilaisuuden järjestäjän huolehdittava siitä, että arviointi on erotettavissa omaksi kokonaisuudeksi.

2 § SISUSTUS- JA HUONEKALUTEKSTIILIT

Tähän tutkinnon osaan kuuluu tuotteiden materiaalituntemus ja esittely asiakkaille, tuotteiden asennus asiakkaan tilaan sekä huonekalu- ja kalustepääallisten mitoitus, leikkuu ja kiinnitys. Tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksiin sisältyy myös kiinnitys- ja asennustyöhön kuuluvien rakenteiden tuntemus.

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa tulkita suunnittelijan työpiirroksia ja suunnitella työn valmistuksen.</p>	<p>Työn ja työskentelyn suunnittelu, työohjeet ja työsuunnitelmat Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa toimia työssään työselitysten ja suunnitteluohjeiden mukaan • osaa tulkita työpiirroksia ja tehdä niiden perusteella tilan tekstiilien valmistussuunnitelman sekä laskea materiaalin kulutuksen • tuntee kaava- ja piirustusmerkinnät • tuntee erilaiset verhojen ripustusmekanismit ja kaihdinjärjestelmät sekä osaa esitellä asiakkaalle eri vaihtoehdot asiantuntevasti, asiakkaan toiveet huomioiden • tuntee alan oheistarvikkeet ja osaa neuvotella niiden käytöstä asiakkaan kanssa.
<p>Tutkinnon osan suorittaja tuntee sisustus- ja huonekalutekstiilien materiaaleille asettamat vaatimukset kohteen, asiakkaan ja työskentelyn suhteen.</p>	<p>Materiaalien tuntemus Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa valita kohteeseen sopivan materiaalin kohteen ja asiakkaan asettamien vaatimusten mukaan • tuntee erilaiset sisustustekstiilimateriaalit, kuten kankaat, nahat ja verhoilumuovit, sekä kuitujen ominaisuudet • tuntee lisätarvikkeet ja niiden käyttökohteet

	<ul style="list-style-type: none"> • osaa ottaa huomioon materiaalin käyttäytymisen kohteessa kuten paloturvallisuusmääräykset (SL-luokat) • osaa ottaa huomioon materiaalin käyttäytymisen pesussa ja huollossa • osaa huomioida materiaalin vaikutuksen työmenetelmiä valitessaan.
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa käyttää sisustus- ja huonekalutekstiilien valmistukseen, asennukseen ja kiinnitykseen tarvittavia työvälineitä, koneita ja laitteita ja tietää työturvallisuuden merkityksen työskentelyssään.</p>	<p>Työvälineiden turvallinen käyttö ja huolto</p> <p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee ja osaa käyttää työtehtävään tarkoituksenmukaisia ompelu- ja erikoiskoneita sekä muita laitteita • osaa huoltaa ja säätää ompelukoneen käyttökuntoon sekä valita materiaalin mukaan neulan ja paininjalan • osaa käyttää sekä ilmanpaine- että sähkökäyttöistä hakasnaulainta kankaan tai päällysteen kiinnittämiseen kalusteisiin • tuntee alakohtaiset työturvallisuusmääräykset ja osaa toimia niiden mukaisesti • osaa käyttää koneita ja laitteita turvallisesti.
<p>Tutkinnon osan suorittaja hallitsee sisustustekstiilien kaavoituksen, mitoituksen, leikkuun ja ompelun.</p>	<p>Valmistus</p> <p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa kaavoittaa huonekalujen päällysteitä, verhoja ja muita sisustustekstiilejä leikkuuta varten • osaa mitoittaa taloudellisesti ja suunnitelman mukaan sisustustekstiilit, joihin ei tarvita erillistä kaavaa • osaa leikata tuotteet huolellisesti, materiaalin kulutuksen minimoiden • osaa valita oikeat leikkuuvälineet • osaa työskennellä siten, että valmistus on tuottavaa ja taloudellisesti kannattavaa • osaa valmistaa laadukkaasti verhoja, kuten suorat, laskos-, paneeli- ja kieppiverhot

	<ul style="list-style-type: none"> • osaa valmistaa vuodetekstiilejä, kattaustekstiilejä sekä koriste- ja istuintyyntyjä • osaa purkaa ja koota kalusteen tai huonekalun päällystystä varten • osaa päällystää tuolin, sohvan tai muun istuinhuonekalun kiinteällä verhoilulla • osaa valmistaa istuinten irtopäällisiä • osaa viimeistellä tuotteet luovutus- ja asennuskuntoon • osaa kiinnittää verhokiskot ja -tangot paikoilleen • osaa asentaa valmiit verhot paikoilleen • osaa asentaa päällystettävät seinä- tai kalustetasot paikoilleen • osaa asentaa sisustustekstiilit seiniin ja kalusteisiin • osaa työskennellä asiakkaan toiveet huomioiden.
--	--

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Tämä tutkinnon osa suoritetaan ennakkoon laaditun ja hyväksytyt suunnitelman mukaan tekemällä kyseisiä töitä niiden tavanomaisissa työympäristöissä siinä laajuudessa, että osaamisen voidaan luotettavasti todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia. Sisustus- ja huonekalutekstiilien tutkinnonosan suoritus voi olla asunnon sisustus- ja huonekalutekstiilit, laivan sisustus- ja huonekalutekstiilit tai esimerkiksi julkisten tilojen, kuten ravintoloiden, juhlatilojen ja -salien tai toimistojen sisustus- ja huonekalutekstiilit. Tutkintosuoritus on laajuudeltaan sellainen, että siihen kuuluu kokonaisuutena kaikki näyttöympäristönä esitetyn tilan tekstiilit ja pehmustetut kalustepäällysteet.

Tämä tutkinnon osa suoritetaan mieluiten sisustajan yhteisen ammattitaidon yhteydessä. Kun tämä tutkinnon osa järjestetään muiden tutkinnon osien yhteydessä, on järjestäjän huolehdittava siitä, että arviointi on erotettavissa omaksi kokonaisuudeksi.

3 § Sisustusrakentaminen

Tähän tutkinnon osaan kuuluu erilaisten huonetilojen seinien, kattojen ja lattioiden pienet rakenteiden korjaukset ja muutokset. Sisustusrakentamisen työhön kuuluvat väliseinien aukkojen teko ja niiden peittäminen sekä katon alas laskeminen. Työhön kuuluu myös huoneita jakavien kevyiden väliseinien purku ja teko sekä putkien peittäminen koteloilla. Sisustusrakentaja tekee myös ovien ja ikkunoiden asentamista sekä listoitusta.

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa suunnitella työnsä asiakkaalle yleiset rakennusalan määräykset ja ohjeet huomioiden.</p>	<p>Työn suunnittelu ja lainsäädäntö Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa toimia sisustusalan työssään työselitysten ja suunnitteluohjeiden mukaan • osaa käyttää työpiirustuksia ja työohjeita työnsä suunnittelussa • osaa tehdä toteutuskelpoisen työsuunnitelman • tuntee rakennusmääräyksiä (RakMK) • tuntee sisä- ja runkorakennustöiden yleiset laatuvaatimukset (RYL) • osaa työskennellä määräysten ja laatuvaatimusten mukaisesti • tuntee ja osaa työssään noudattaa työturvallisuusmääräyksiä ja -ohjeita • tuntee rakennusfysiikkaa riittävästi, jotta tietää kosteuseristyksen merkityksen sisustusrakenteissa • osaa vaatia erityisasiantuntijaa tekemään kosteiden tilojen työt • ymmärtää moduulimitoituksen ja käyttää sitä työskentelyssään.
<p>Tutkinnon osan suorittaja tuntee ja osaa työstää yleisimpiä rakennusosalalla käytettäviä ja käytettyjä väliseinämateriaaleja, välikattomateriaaleja, valmiita ja puolivalmiita rakennusosia, tarvikkeita ja päällysteitä.</p>	<p>Materiaalien tuntemus Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee väliseinissä käytettävät rakennuslevymateriaalit • tuntee eri aikakausilla rakennettujen kantavien väliseinien runkomateriaaleja • tuntee muita kevyissä puurunkoisissa väliseinissä yleisimmin käytettäviä ja käytettyjä rakennusmateriaaleja

	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee ja osaa työstää sisärakentamisessa käytettäviä rakennus- ja sisustuslevyjä • tuntee listoituksen käytettäviä materiaaleja, malleja ja asennustapoja • tuntee käyttötarkoitukseltaan eroavat ikkunat ja ovet • tietää lämmöneristysmääräykset • osaa työstää materiaaleja oikein ja taloudellisesti.
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa käyttää rakennusalan koneita ja laitteita turvallisesti.</p>	<p>Työvälineiden turvallinen käyttö ja huolto Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa käyttää ja huoltaa rakennusalan yleisimpiä koneita ja laitteita sekä työkaluja oikein ja turvallisesti • tuntee alakohtaiset työturvallisuusmääräykset ja osaa toimia niiden mukaisesti.
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa työskennellä työturvallisuuden huomioiden.</p>	<p>Valmistus: Työturvallisuuden huomioiminen Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • noudattaa rakennusalan työturvallisuusohjeita työskennellessään • noudattaa laitekohtaisia työturvallisuusohjeita työskennellessään.
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa tehdä aukkoja kantaviin väliseiniin ja peittää niitä.</p>	<p>Valmistus: Kantavien väliseinien valmistus Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa tehdä aukon peittämisen muuraamalla tai puurakenteisena • osaa tehdä työn vaatimat valmistelut eli mittaukset ja merkkeämiset • osaa tehdä ohjeiden mukaan aukkoja seinään huomioiden turvallisuuteen ja lujuuteen liittyvät asiat.

<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa alaslaskaa kattoja. Hän osaa purkaa ja rakentaa kevyet väliseinät sekä koteloinnit.</p>	<p>Valmistus: Alas lasketun katon ja kevyen väliseinän valmistus Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee alas lasketun katon ja kevyen väliseinän rakenteita • osaa tehdä alas lasketun katon ja kevyen väliseinän levytyksen, paneloinnin tai laudoituksen suunnitelman mukaan • osaa rakentaa koteloida tarkoituksenmukaisesti erilaisille putkille ja johdoille tilan sisustuksen, käytön ja kokonaisuuden huomioiden.
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa listoittaa huonetiloja sekä asentaa ikkunoita ja ovia.</p>	<p>Valmistus: Listoitukset sekä ovien ja ikkunoiden asennus Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa listoittaa huonetilan sopivin materiaalein ja mallein ottaen huomioon suunnitelmat ja asiakkaan toiveet • osaa asentaa ikkunoita ja ovia.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Tämä tutkinnon osa suoritetaan tekemällä kyseisiä töitä niiden tavanomaisissa työympäristöissä tai erillisillä työsuorituksilla siinä laajuudessa, että osaamisen voidaan luotettavasti todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia.

Mikäli tähän tutkinnon osaan valittu työ ei kata tämän tutkinnon osan kaikkia ammattitaitovaatimuksia siinä laajuudessa, että osaaminen voidaan luotettavasti todeta, on järjestäjä velvollinen varmistamaan erityyppisillä lisätehtävillä tai muilla arviointikeinoilla vaaditun osaamisen. Työn aikana tutkinnon suorittajalle voidaan esittää myös täydentäviä lisäkysymyksiä. Tutkintosuorituksessa tulee ilmetä myös tutkinnon suorittajan valmiudet ja kyky muuntaa sekä soveltaa tietojaan ja taitojaan vaihtelevissa olosuhteissa ja toimintaympäristöissä. Ennen lopullista arviointia tulee osallistujalle antaa mahdollisuus perustella oma työsuorituksensa.

Tämä tutkinnon osa suoritetaan mieluiten sisustajan yhteisen ammattitaidon yhteydessä. Kun tutkinnon osa suoritetaan muiden tutkinnon osien yhteydessä, on järjestäjän huolehdittava siitä, että arviointi on erotettavissa omaksi kokonaisuudeksi.

4 § Sisäpintäkäsittelyt

Sisäpintäkäsittelyllä tässä tutkinnon osassa tarkoitetaan huonetilojen seinien, kattojen, lattioiden, ovien, ikkunoiden tai kiinteiden kalusteiden pintakäsittelytyötä, kuten maalausta, kuultokäsittelyä tai koristepinnoitusta. Tämän tutkinnon osan ammattitaitovaatimukseen kuuluu myös katto- ja seinäpintojen päällystämistä tapeteilla ja muilla seinäpäällystysmateriaaleilla. Sisäpintäkäsittelyiksi tässä tutkinnon osassa ei kuitenkaan lueta esim. kipsitöitä, kultausta ja koristemaalausta, joiden ammattitaito voidaan osoittaa tutkinnon osassa 10 § Sisustusalan tekninen erikoisosaaminen.

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa suunnitella pintakäsittelytyönsä pintakäsittely- ja rakennusalan yleiset määräykset huomioiden.</p>	<p>Työn ja työskentelyn suunnittelu Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa toimia asiakkaan tarpeet huomioiden • osaa toimia sisustusalan työssään työselitysten ja suunnitteluohjeiden mukaan • osaa laatia pintakäsittelytyökokonaisuuteen työsuunnitelman ja aikataulun • osaa laatia kullekin kalustopinnalle sopivan maalaustyöselityksen • osaa laatia kuhunkin ikkuna- maalaustyöhön käyttökelpoisen työselityksen • osaa suorittaa tapetoimistytöihin liittyvän ennakkosuunnittelun • tuntee maalausalan RYL laatuvaatimukset ja osaa hyödyntää tietoja työssään.
<p>Tutkinnon osan suorittaja tuntee pintakäsittelyalan sisätiloissa käytettävät materiaalit. Hän osaa ottaa asiakkaan, ympäristön ja kohteen asettamat vaatimukset huomioon materiaalien käytön suhteen.</p>	<p>Materiaalien tuntemus Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee yleisimmät väliseinä- materiaalit • osaa huomioida ympäristöolosuhteiden ja käytön vaikutukset pintakäsittelymateriaalien valinnoille • osaa keskustella ja esitellä erilaisia materiaalivaihtoehtoja sisätilojen pintakäsittelyyn • osaa hankkia lisätietoa alan materiaaleista

	<ul style="list-style-type: none"> • osaa valita oikeat materiaalit sisätilojen pintakäsittelyyn asiakkaan toiveet ja käyttökohde huomioiden • osaa laskea materiaalinemenekin maalaus- ja tapetointityölle • osaa toimia oikein pintakäsittelymateriaalien säilytyksessä ja jätehuollossa.
<p>Tutkinnon osan suorittaja tuntee nimeltä pintakäsittelytoissa yleisimmin käytettävät työvälineet ja laitteet. Hän osaa käyttää niitä seinäpinnoille, kattopinnoille, kalustepinnoille sekä ikkuna- ja ovirakenteisiin tehtävissä maalaus- ja kuultokäsittelytoissa.</p>	<p>Työvälineiden turvallinen käyttö ja huolto</p> <p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa käyttää yleisimpiä käsityövälineitä oikein • osaa käyttää työvälineitä ja laitteita työturvallisuuden huomioiden • osaa käyttää työskennellessään suojaruosteita, kuten hengityssuojaimia • osaa huoltaa välineet, kuten siveltimet ja telat, käytön jälkeen asianmukaisesti.
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa tehdä sisätilojen seinä-, katto-, lattia- ja kalustepinnoille sekä ikkuna- ja ovirakenteisiin ympäristöolosuhteet huomioon ottaen kullekin alustatyyppille sopivat pintakäsittelyt työturvallisuus huomioiden.</p>	<p>Valmistus</p> <p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • noudattaa työskennellessään pintakäsittelyalan työturvallisuusohjeita • noudattaa työskennellessään laitekohtaisia työturvallisuusohjeita • osaa tehdä maalausta edeltävät puhdistukset ja suojaukset • osaa tehdä maalirajauksia • osaa maalata kalustemaalaukset laatuvaatimusten mukaisesti (Maalaus RYL) • osaa suorittaa kuultolakkauksen (esim. ns. maitolakka) • osaa maalata kalusteita • osaa maalata kalustepinnan vesiohenteisella kalustemaalilla • osaa maalata ikkunapuitteet • osaa maalata ovipintoja laatuvaatimusten mukaisesti (Maalaus RYL) • osaa kuviotapettien kuvio- kohdistukset ja tapetin kiinnityksen

	<p>tuotepakkauksessa olevien ohjeiden perusteella</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa laatoittaa kuivien tilojen lattiaita tai esim. keittiökaapistojen välitilaa • osaa pintakäsittää peittävällä tai kuultavalla pintakäsittelyaineella puu- ja betonilattiaita • osaa asentaa lamelleista koostuvan parketti- tai laminaattilattian.
--	--

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Sisäpintakäsittelyllä tässä tutkinnon osassa tarkoitetaan huonetilojen seinien, kattojen, lattioiden, ovien, ikkunoiden ja kiinteiden kalusteiden pintakäsittelytöitä, kuten maalausta, kuultokäsittelyä ja koristepinnoitusta. Tämän tutkinnon osan ammattitaitovaatimukseen kuuluu myös katto- ja seinäpintojen päällystämistä tapeteilla ja muilla seinäpäällystysmateriaaleilla. Sisäpintakäsittelyiksi tässä tutkinnon osassa ei kuitenkaan lueta esim. kipsitöitä, kultausta ja koristemaalausta, joiden taitojen osaaminen on mahdollista osoittaa omina erillisinä tutkinnon osina.

Tämä tutkinnon osa suoritetaan tekemällä kyseisiä töitä niiden tavanomaisissa työympäristöissä tai erillisillä työsuorituksilla siinä laajuudessa, että osaamisen voidaan luotettavasti todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia. Mikäli tähän tutkinnon osaan valittu työ ei kata kaikilta osiltaan tämän tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksia, on järjestäjä velvollinen varmistamaan tarvittavilla lisätehtävillä tai muilla arviointikeinoilla vaaditun osaamisen. Ammattitaidon arvioinnissa voidaan käyttää lisäksi haastattelua, aikaisempia dokumentteja tai muuta menettelyä, jolla tutkinnon suorittajan osaaminen täsmentyy. Tutkintosuorituksessa tulee ilmetä myös tutkinnon suorittajan valmiudet ja kyky muuntaa sekä soveltaa tietojaan ja taitojaan vaihtelevissa tilanteissa ja toimintaympäristöissä. Ennen lopullista arviointia tulee osallistujalle antaa mahdollisuus perustella oma työsuorituksensa.

Tämä tutkinnon osa suoritetaan mieluiten sisustajan yhteisen ammattitaidon yhteydessä. Kun tutkinnon osa järjestetään muiden tutkinnon osien yhteydessä, on järjestäjän huolehdittava siitä, että arviointi on erotettavissa omaksi kokonaisuudeksi.

5 § Kalusteet

Tähän tutkinnon osaan kuuluu suunnitella, mitoittaa, hankkia ja valmistaa kiinto- ja irtokalusteita asuntoihin ja julkisiin tiloihin kuten ravintolat, toimistot, juhlasalit ja sekä erikoistiloihin kuten veneet tai asuntovaunut ja -autot. Tällaisia kalusteita ovat esimerkiksi keittiön ja kylpyhuoneen kiintokalusteet, toimistojen irtokalusteet kuten erilaiset säilytyskalusteet ja pöydät sekä veneiden ja asuntovaunujen säilytyskalusteet, istuimet ja tasot.

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa suunnitella kiinto- ja irtokalusteita valittuun tilaan, asiakkaan tarpeisiin.</p>	<p>Työn ja työskentelyn suunnittelu Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa esitellä ja perustella asiakkaalle erilaisia kalustevaihtoehtoja • osaa lukea ja tulkita sisustus-suunnitelmia, rakennuspiirustuksia ja kalustekaavioita sekä tehdä niihin omaan työhönsä liittyviä korjauksia muutostilanteissa • osaa huomioida kalusteita suunnitellessaan rakentamisohjeiden ja viranomaismääräyksiä tuomat ohjeistukset esimerkiksi sähkö- ja paloturvallisuuden, vesieristyksen, lasien sekä tulisijojen suhteen • tietää kodinkoneiden vaatiman tilatarpeen siten, että valmiiksi asennetussa keittiössä kaikki toimii moitteettomasti • osaa suunnitella kalusteiden kiinnitykset, sovitukset, peitelevyt, huolto- luukut ja koteloinnit asennuksille • osaa suunnitella ja järjestää eri työvaiheet sujuvaksi kokonaisuudeksi • osaa tilata ja vastaanottaa kiintokalusteita • osaa valita tarkoituksenmukaiset hankintatavat suunnitelman mukaisille kalusteille • osaa suunnitella yksittäisiä, kalustekokonaisuuteen liittyviä ja sitä täydentäviä irtokalusteita • tuntee kalusteiden toimitusehdot • tuntee kalusteiden kuljetukseen liittyvän logistiikan ja osaa järjestää sen.

<p>Tutkinnon osan suorittaja tuntee kalustetyypit ja -koodit sekä kalusteiden rakenteet.</p> <p>Tutkinnon osan suorittaja tuntee kohteen, asiakkaan ja työskentelyn kalustemateriaaleille asettamat vaatimukset.</p>	<p>Materiaalien tuntemus</p> <p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> tuntee yleisimmin käytetyt kalusteiden nimitykset, tyypit ja lyhenteet suunnittelun ja valmistuksen mukaan tuntee kalusteiden materiaalit, rakenteet ja varusteet osaa valita materiaaleille sopivat työstö- ja kiinnitysratkaisut osaa materiaalivalinnoissa ottaa huomioon tilan käyttäjän tarpeet sekä siivouksen ja huollon vaatimukset.
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa käyttää alalla tarvittavia työvälineitä.</p>	<p>Työvälineiden turvallinen käyttö ja huolto</p> <p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa käyttää yleisimpiä kalusteiden valmistukseen, kokoamiseen, asennukseen ja kiinnitykseen tarvittavia käsityökoneita, työkaluja, koneita ja laitteita oikein ja turvallisesti osaa huoltaa ja säilyttää oikein välineitä osaa käyttää yleisimpiä asennuksessa tarvittavia tiivistys- ja kiinnitystekniikoita oikein.
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa kalusteen kokoamisen, asennuksen ja täydentävän yksittäiskalusteen valmistuksen eri työvaiheet ja työmenetelmät.</p>	<p>Valmistus</p> <p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa tehdä työkohteen tarkistusmittaukset, kuten tasojen pituudet, seinien suoruudet ja tarvittavat tilanvaraukset osaa koota irtokalusteet ja sijoittaa ne suunnitelman mukaisesti paikoilleen osaa koota kiintokalusteet ja asentaa ne paikoilleen ottaen huomioon kaikki LVIS-sovitukset, tiivistykset ja suojaukset osaa asentaa ja säätää kalusteosat sekä helat ja koneet suoraan linjaan

	<p>ottaen huomioon vinot, epätasaiset ja huonosti kantavat pinnat</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa paikata asennuksessa syntyneet jäljet, asentaa pintamateriaaleja ja viimeistellä asennussaumat sekä tehdä peitelevytyksiä ja listoituksia • osaa valmistaa yksittäisiä kalustekokonaisuuteen liittyviä ja sitä täydentäviä irtto- ja kiintokalusteita • osaa työskennellä riittävän joutuisasti ja taloudellisesti kannattavasti.
--	--

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Tässä tutkinnon osassa tutkinnon suorittaja näyttää, että hän osaa suunnitella, mitoittaa, hankkia ja valmistaa kiinto- ja irtokalusteita asuntoihin ja julkisiin tiloihin, kuten ravintolat, toimistot ja juhlasalit, sekä erikoistiloihin, kuten veneet tai asuntovaunut ja -autot.

Tällaisia kalusteita ovat esimerkiksi keittiön ja kylpyhuoneen kiintokalusteet, toimistojen irtokalusteet kuten erilaiset säilytyskalusteet ja pöydät sekä veneiden ja asuntovaunujen säilytyskalusteet, istuimet ja tasot. Tutkinnon osan suorittaja kokoaa ja asentaa keittiö- tai kylpyhuonetilan kiintokalusteet ja valmistaa valittuun tilaan kuuluvat muut tarpeelliset kalusteet, kuten esimerkiksi hyllykön, kaapin tai laatikoston.

Ammattitaito osoitetaan tekemällä kyseisiä töitä niiden tavanomaisissa työympäristöissä tai erillisillä työsuorituksilla siinä laajuudessa, että osaamisen voidaan luotettavasti todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia.

Tämä tutkinnon osa suoritetaan mieluiten sisustajan yhteisen ammattitaidon yhteydessä. Kun tämä tutkinnon osa järjestetään muiden tutkinnon osien yhteydessä, on järjestäjän huolehdittava siitä, että arviointi on erotettavissa omaksi kokonaisuudeksi.

6 § Laivasisustusasennus

Laivan sisustustöillä tarkoitetaan erilaisten tilojen, kuten hyttien, laivaravintoloiden ja laivakeittiöiden sekä erilaisten toiminta- ja oleskelutilojen sisustamista.

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon osan suorittaja tuntee pääpiirteittäin laivan sisustus-suunnitteluprosessin kulun arkkitehdin näkemyksestä työkuviiksi.</p>	<p>Työn ja työskentelyn suunnittelu ja lainsäädäntö</p> <p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa lukea ja tulkita perussuunnitteluaineistossa kuvattuja eristys- ja sisustusaluekaavioita sekä ilmastointi- ja vesikaavioita omien työtehtäviensä vaatimassa laajuudessa • tuntee materiaalivalintaan ja rakenteisiin vaikuttavia tekijöitä, kuten suunniteltu käyttöympäristö • osaa toimia monikansallisessa työyhteisössä muiden ammattiryhmien, kuten putkiasentajien, ilmastointiasentajien, eristäjien, kaapeliratojen asentajien ja sähköasentajien kanssa.
<p>Tutkinnon osan suorittaja tuntee ja osaa käyttää alan työvälineitä oikein ja työturvallisuuden huomioiden.</p>	<p>Työvälineiden turvallinen käyttö ja huolto</p> <p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa valita kuhunkin työvaiheeseen tarkoituksenmukaiset työmenetelmät ja -välineet • osaa käyttää koneita, laitteita, työvälineitä ja mittalaitteita niiden käyttötarkoituksen mukaisesti ja käsitellä niitä huolellisesti • osaa osien valmistuksessa käyttää turvallisesti ja oikein suuntaisleikkuria, taivutuskonetta, jiiirisahaa ja hitsauslaitetta • noudattaa rakennusalan työturvallisuusohjeita työskennellessään • noudattaa laitekohtaisia työturvallisuusohjeita työskennellessään.

<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa valita ja käyttää sisustusalan materiaaleja.</p>	<p>Materiaalien tunteminen ja käyttö Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee ja osaa työstää laivasisustusmateriaaleja, kuten ruostumattomia teräksiä, RHS-putkia, Al-profiileja ja -listoja, Al-kennolevyjä sekä sinkittyjä teräslevyjä ja muovipinnoitettuja ja maalattuja levyjä, alumiineja, pintakäsiteltyjä levyjä, puuta ja puupohjaisia levyjä • osaa valita materiaalit ja tarvikkeet työpiirustusten, ohjeiden ja työkohteen vaatimusten mukaan, käyttää niitä taloudellisesti ja huolehtia jätteistä • osaa käsitellä sisustustöissä käytettäviä ruostumattomia teräslaatuja • tuntee rakenteellisen palosuojelun perussäännöt kuten A-, B- ja C-laipioiden rakenteet • tuntee palo- ja ilmastointivedon-estot sekä 4 m:n säännön eli ns. viranomaisen laipion • osaa käsitellä työssä syntyneet jätteet asianmukaisella tavalla.
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa toteuttaa laivasisustuksia. Hän osaa työskennellä työpiirustusten ja ohjeiden mukaisesti.</p>	<p>Valmistus Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa työskennellä työpiirrosten ja ohjeiden mukaan ammattitaitoisesti ja joutuisasti • tietää valmistettavan kohteen laatuvaatimukset ja työskentelee sen mukaisesti • osaa ottaa työssään huomioon eri sisustusalueiden erityispiirteet, kuten osien kiinnitykset hytti-alueilla, yleisissä tiloissa käytettävät moduulirakenteiset baaritiskit ja kattoelementit, hygieniavaatimukset keittiötiloissa esim. USPH-vaatimukset (United States Public Health), maadoituksen teknisissä tiloissa kuten ohjaamoissa tai IV-huoneissa ja

	<p>korroosionestovaatimukset materiaalien ja kiinnitystekniikoiden valinnassa</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa tehdä koolaamisen oikein ja ottaa korot vaaituskoneella tai laser-vaaituskoneella • osaa ottaa tartunnat oikeista ns. kovista paikoista ja hitsata ne kiinni hitsausohjeen (WPS) mukaan • osaa tehdä eristykset ilmakehään ja vedonestolaipioihin • osaa asentaa kaapeliradat piirustusten mukaan • osaa kiinnittää modulaariset pintavuorauselementit ja tehdä niistä seiniä, kattoja ja lattiaita • osaa kiinnittää kalusteet oikein piirustusten ja ohjeiden mukaan • osaa asentaa valmiita hytti- ja WC-elementtejä alukseen • tietää ja tunnistaa arat sisustusmateriaalit ja osaa suojata ne oikein • osaa hitsata hitsaussääntöjen ja -ohjeiden mukaan pienahitseejä puikkohitsausprosessilla (111), MAG-hitsausprosessilla (135) ja MAG-täytelankahitsausprosessilla (136) sekä tehdä tapitushitsaukset (villapiikit, kiinnityspultit) • osaa suorittaa viimeistelytyöt, kuten silikonisaumaukset, korjausmaalaukset ja pesut käyttämällä puhdistukseen materiaalien mukaisia kemikaaleja • osaa työskennellä kiireessä • omaa voimassa olevan tulityökortin ja työturvallisuuskortin.
--	--

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Tässä tutkinnon osassa laivan sisustustöillä tarkoitetaan erilaisten tilojen, kuten hyttien, laivaravintoloiden ja laivakeittiöiden sekä erilaisten toiminta- ja oleskelutilojen sisustamista. Laivojen sisustaminen tapahtuu osittain jo telakka-altaassa, mutta varsinaisesti työt tehdään vasta kun laiva on varustelulaiturissa. Viimeisimmät työt tehdään usein vasta, kun laiva on matkalla tilaajalle. Sisustusvaiheen työt ovat

monipuolisia ja haastavia. Laivan valmistumisvaiheessa töitä häiritsee kiire ja se, että samassa tilassa työskentelee muita telakan omia ja alihankkijoiden työntekijöitä sisustus- ja muissa työtehtävissä.

Ammattitaito osoitetaan todellisessa työtehtävässä. Työn taustalla olevia tietoja ja oheistaitoja sekä työhön liittyvien säädösten hallintaa voidaan arvioida myös erikseen. Tämän tutkinnon osan suorittamiseen vaaditaan tulityökortti ja työturvallisuuskortti.

Tämä tutkinnon osa suoritetaan mieluiten sisustajan yhteisen ammattitaidon yhteydessä. Kun tutkinnon osa järjestetään muiden tutkinnon osien yhteydessä, on järjestäjän huolehdittava siitä, että arviointi on erotettavissa omaksi kokonaisuudeksi.

7 § Messurakentaminen

Messurakentamisella tarkoitetaan messuosastojen ja näyttelyiden rakentamista ja purkua valmiista elementeistä tai erilaisista messurakentamiseen soveltuvista materiaaleista.

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa suunnitella työnsä suunnittelijan tai asiakkaan työohjeiden perusteella.</p>	<p>Työn ja työskentelyn suunnittelu Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa huomioida messu- ja näyttelyrakentamisen yleiset ohjeet • osaa tulkita työpiirustuksia ja noudattaa työohjeita • osaa neuvotella suunnittelijan ja asiakkaan kanssa työn erilaisista toteutusvaihtoehdoista • osaa laatia työn aikataulun • osaa laatia alustavan kustannusarvion • noudattaa messujen tai näyttelyn järjestäjän ohjeita ja määräyksiä • osaa purkaa messuosaston asianmukaisesti • osaa työskennellä kiireessä.
<p>Tutkinnon osan suorittaja tuntee erilaisia messurakenteita.</p>	<p>Messurakenteiden tuntemus ja käyttö Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee valmiiden messurakenteiden ominaisuudet • osaa rakentaa yksilöllisiä messurakenteita valmiista profiileista tai erilaisista messurakentamisessa

	yleisimmin käytettävistä muista materiaaleista.
Tutkinnon osan suorittaja tuntee erilaisia messurakentamisessa käytettäviä materiaaleja.	<p>Materiaalien tuntemus</p> <p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa etsiä tietoa materiaalien toimittajista sekä hankkia tarvittavat materiaalit • osaa laatia laskelman materiaali-menekistä • osaa laatia tarjouspyynnön materiaaleista • tuntee käytettävien materiaalien ominaisuuksia • osaa työstää, pintakäsitellä ja kiinnittää käytettäviä materiaaleja • osaa käsitellä työssä syntyneet jätteet asianmukaisella tavalla.
Tutkinnon osan suorittaja tuntee erilaisia messurakentamisessa käytettäviä valmiita elementtejä sekä osaa rakentaa itse yksinkertaisia elementtejä messuosastoille.	<p>Messurakentamisessa käytettävien elementtien tuntemus ja käyttö</p> <p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee ja osaa käyttää erilaisia messu- ja näyttelyosastoilla käytettäviä valmiita kalusteita, telineitä ja mainonnan välineitä • osaa rakentaa suunnittelijan ja asiakkaan ohjeiden mukaisesti yksilöllisiä kalusteita, telineitä ja mainonnan välineitä.
Tutkinnon osan suorittaja osaa käyttää messurakentamiseen tarjolla olevia valmiita kalusteita ja elementtejä.	<p>Messukalusteiden tuntemus ja käyttö</p> <p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee ja osaa käyttää erilaisia messu- ja näyttelyosastoilla käytettäviä valmiita kalusteita, telineitä ja mainonnan välineitä • osaa rakentaa suunnittelijan ja asiakkaan ohjeiden mukaisesti yksilöllisiä kalusteita, telineitä ja mainonnan välineitä.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Tässä tutkinnon osassa tutkinnon suorittaja rakentaa, kokoaa ja purkaa tietyn ennakkoon sovitun messu- tai näyttelyosaston. Mikäli näyttöön valittu työ ei kata perusteiden vaatimuksia siinä laajuudessa, että osaamisen voidaan luotettavasti todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia, on järjestäjä velvollinen varmistamaan erityyppisillä lisätehtävillä tai muilla arviointikeinoilla vaaditun osaamisen. Tutkinnon suorittajalla tulee olla valmiudet ja kyky muuntaa sekä soveltaa tietojaan ja taitojaan vaihtelevissa tilanteissa ja toimintaympäristöissä. Ennen lopullista arviointia tulee osallistujalle antaa mahdollisuus perustella oma työsuorituksensa.

8 § Stailaus

Tässä tutkinnon osassa huoneiston stailauksella tarkoitetaan niitä toimenpiteitä, joilla huoneiston myyntiarvoa lisätään tai myyntitapahtumaa nopeutetaan sisustusta kohentamalla. Huoneiston stailaajan on hallittava idearikkauden ohella erilaisia sisustamiseen liittyviä käytännön taitoja.

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
Tutkinnon osan suorittaja osaa stailata huoneiston.	Työn ja työskentelyn suunnittelu Tutkinnon osan suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • osaa suunnitella toteutuskelpoisia ideoita • osaa hahmottaa tilan hyvät ominaisuudet, kuten toimivan pohjaratkaisun, valoisuuden ja mielenkiintoiset yksityiskohdat, sekä korostaa niitä • osaa selvittää toimeksiantajalle suunnitellut toimenpiteet tarkoituksenmukaisella tavalla • osaa laatia kustannusarvion työn suunnittelusta ja toteutuksesta • osaa laatia työlle aikataulun • osaa palvella asiakasta ja toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa • hallitsee alan ammattisanastoa • osaa hyödyntää alan kirjallisuutta ja lehtiä.
Tutkinnon osan suorittaja tuntee yleisimmät sisätilojen pintamateriaalit ja tekstiilit. Hän osaa määritellä ja hankkia tarvittavat materiaalit.	Materiaalien tuntemus ja käyttö Tutkinnon osan suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • osaa valita materiaaleja ja kalusteita kohteeseen ottaen huomioon

	<p>käyttötarkoituksen, sisustuksen tyylin ja asiakkaan toiveet ja vaatimukset</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa laskea käytettävien materiaalien menekit • tuntee eri materiaalien kustannusvaikutuksia • osaa käsitellä työssä syntyneet jätteet asianmukaisella tavalla.
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa käyttää stailauksessa tarvittavia työkaluja ja koneita.</p>	<p>Työvälineiden turvallinen käyttö ja huolto</p> <p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee ergonomian ja työturvallisuuden merkityksen ja noudattaa niitä työskennellessään • osaa huoltaa käyttämiään työvälineitä • osaa vuokrata ja lainata työhön tarvittavia työkaluja ja koneita.
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa toteuttaa suunnitellut toimenpiteet toimeksiantajan toiveiden mukaisesti.</p>	<p>Valmistus</p> <p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa toteuttaa stailauksen tarvittaessa kokonaan itsenäisesti • osaa järjestää tarvittaessa aputyövoimaa • osaa käyttää asiakkaan kalusteita, varusteita ja esineitä luovasti luodessaan tilaan uuden ilmeen • osaa lisätä ja hankkia tarpeen vaatiessa tilaan uusia elementtejä, kuten kalusteita, tekstiilejä, valaisimia, viherkasveja ja esineitä • osaa tarvittaessa siivota huoneiston kauttaaltaan tai osia siitä, kuten esim. pestä ikkunat • osaa järjestää tarvittaessa asiakkaan ylimääräisten tavaroiden varastoinnin tarkoituksenmukaisesti • toimii työssään tehokkaasti, taloudellisesti, aikatauluja noudattaen sekä toimeksiantajan tarpeet huomioiden • osaa työskennellä kiireessä.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Tässä tutkinnon osassa huoneistoa stailattaessa toimeksiantajana voi olla kiinteistönvälittäjä tai yksityinen henkilö. Ammattitaito osoitetaan pääsääntöisesti stailaamalla huoneisto, joka on menossa myyntiin. Huoneisto voi olla kalustettu tai kalustamaton. Huoneiston stailaaja tekee suunnitelmat sisustusratkaisuista sekä toteuttaa ne itsenäisesti. Stailauksessa tehtävät toimenpiteet ovat kevyitä, tilan toimivuutta ja esteettisyyttä lisääviä ratkaisuja, kuten kalusteiden ja esineiden uudelleen järjestelyä, pintojen maalausta tai tapetointia, tekstiilien ja valaistuksen uusimista, siivoamista ja uusien kalusteiden hankkimista.

Mikäli näyttöön valittu työ ei kata perusteiden vaatimuksia siinä laajuudessa, että osaamisen voidaan luotettavasti todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia, on järjestäjä velvollinen varmistamaan erityyppisillä lisätehtävillä tai muilla arviointikeinoilla vaaditun osaamisen. Tutkintosuorituksessa tulee ilmetä myös tutkinnon suorittajan valmiudet ja kyky muuntaa sekä soveltaa tietoaan ja taitojaan vaihtelevissa tilanteissa ja toimintaympäristöissä.

9 § Sisustusmyyntityö

Sisustusmyyntityöllä tarkoitetaan erilaisissa sisustukseen liittyvissä liikkeissä ja myymälöissä, kuten esimerkiksi maalikaupoissa, sisustusliikkeissä ja kangaskaupoissa tapahtuvaa myyntityötä, jossa tutkinnon osan suorittaja palvelee asiakkaita esittelemällä ja myymällä sisustukseen kuuluvia materiaaleja ja tarvikkeita sekä sisustuskalusteita.

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
Tutkinnon osan suorittaja osaa henkilökohtaisen myyntityön ja hallitsee sen eri vaiheet.	Asiakaspalvelutehtävässä toimiminen ja vuorovaikutustilanteen hoitaminen Tutkinnon osan suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • osaa hoitaa asiakkaan palvelun hyvän asiakaspalvelun periaatteiden mukaisesti • osaa palvella asiakasta kohteliaasti ja vastaa asiallisesti asiakkaan kysymyksiin • hallitsee eri maksuvälineiden käytön ja opastaa asiakasta maksuehdoista ja -tavoista • osaa toimia työssään ympäristöystävällisesti ja eettisesti oikein • osaa toimia vuorovaikutustilanteessa joustavasti ja tilanneherkästi varmistaen asiakastytytyväisyyden

	<ul style="list-style-type: none"> • osaa tehdä palvelutilanteesta positiivisen elämyksen asiakkaalle osoittaen arvostavansa asiakkaan odotuksia ja tarpeita • osaa toimia erialaisissa asiakaspalvelutilanteissa ottaen huomioon asiakkaiden yksilölliset tarpeet ja olosuhteet sekä oman organisaationsa mahdollisuudet • osaa viestiä asiakaspalvelutilanteissa selkeästi ja ymmärrettävällä kielellä • osaa asiakkaan poistuessa huolehtia asiakaspalvelutilanteen päättämisestä.
<p>Tutkinnon suorittaja tuntee myytävänä olevat tuotteet ja osaa esitellä ne asiakkaalle.</p>	<p>Tuotteiden ja tuotekokonaisuuksien tunteminen ja esittely Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa esitellä asiakkaalle myymälän sisustustuotteita ja kertoa niiden pääasiallisista käyttötavoista • osaa perustella asiakkaalle palvelujen ja myytävien sisustustuotteiden ominaisuudet, niiden edut ja hyödyt asiakkaalle • osaa neuvoa asiakasta tuotekokonaisuuden hyödyntämisessä huomioiden asiakkaan yksilöllisyyden ja elämäntilanteen • osaa neuvoa asiakasta sisustustuotteen käyttöön, asennukseen, huoltoon ym. tuotteeseen liittyvissä asioissa • tietää ajassa liikkuvat sisustuksen trendit ja suuntaukset.
<p>Tutkinnon suorittaja osaa myydä asiakkaalle hänen sisustustarpeidensa mukaiset tuotteet ja tarvikkeet.</p>	<p>Myyntityön hallinta Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa kuunnella aidosti asiakasta ja analysoida yhdessä asiakkaan kanssa hänen sisustustarpeensa • osaa perustella asiakkaalle rehellisesti ja aidosti oman tuotteensa tuottamat hyödyt • osaa käsitellä myyntitilanteen aikana

	<p>syntyvät vastaväitteet asiakasta arvostaen</p> <ul style="list-style-type: none"> • pyytää asiakkaalta tilausta oikea-aikaisesti • ottaa asiakkaaseen yhteyttä sovitun käytännön mukaisesti • noudattaa omaa toimialaa koskevia säädöksiä ja määräyksiä • hoitaa reklamaatiot oman organisaationsa käytännön mukaisesti. <p>Toimitusprosessin hallinta</p> <p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa laskea materiaalin menekin asiakkaan tarpeiden mukaan, esim. tapetit, verhokankaat tai huonekalujen päällystysmateriaalit • osaa valmistella tuotteen asiakkaalle käyttökelpoiseen muotoon, kuten sekoittaa maalit tai leikata kankaan • osaa järjestää tuotteille tarvittavan kuljetuksen • osaa ennakoida ja suunnitella toimenpiteitä, joita aiheutuu saapuvista tavaratoimituksista • osaa vastaanottaa saapuvat tuotteet ja tehdä vastaanottoon liittyvät toimenpiteet • osaa hoitaa vastuullaan olevien tuotteiden esillepanon.
--	---

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Ammattitaito osoitetaan tekemällä myyntityötä sisustusliikkeessä, sisustustarvike-myymälässä, huonekalu- tai kiintokalustemyymälässä tai muussa liikkeessä, joka palvelee asiakkaitaan sisustustuotteita myymällä. Tutkinnon osan suorittaja näyttää myyntitapahtuman, jossa hän palvelee asiakasta, esittelee tuotteita ja valmistele sekä toimittaa myydyin tuotteen asiakkaalle sellaisessa muodossa kuin se parhaiten palvelee asiakkaan tarpeita.

Tämä tutkinnon osa suoritetaan mieluiten sisustajan yhteisen ammattitaidon yhteydessä. Kun tämä tutkinnon osa järjestetään muiden tutkinnon osien yhteydessä, on järjestäjän huolehdittava siitä, että arviointi on erotettavissa omaksi kokonaisuudeksi.

10 § Sisustusalan tekninen erikoisosaaminen

Sisustusalan teknisellä erikoisosaamisella tarkoitetaan sellaista sisustusalan erikoisosaamista, joka on sisustuskokonaisuuteen liittyvää teknistä osaamista, jota tutkinnon suorittaja ei ole näyttänyt muiden tutkinnon osien yhteydessä.

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa suunnitella valitsemallaan tekniikalla toteutettavan sisustuskokonaisuuden tai sen osan.</p>	<p>Työn ja työskentelyn suunnittelu Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa lukea ja tulkita sisustus-suunnitelmia, rakennuspiirustuksia ja kalustekaavioita ja liittää niihin omaa työtänsä koskevat tiedot • osaa kuvata valitsemansa erikois-tekniikan käytön tuoman lisäarvon kohteessa • osaa suunnitella ja järjestää eri työvaiheet sujuvaksi kokonaisuudeksi ja laatia työnsä aikataulun ja kustannusarvion • osaa valita tarkoituksenmukaiset hankintatavat suunnitelman mukaisille materiaaleille ja tarvikkeille • tuntee erikoisosaamisensa tyyli-suuntauksia niin, että osaa arvostaa ja vaalia kulttuurihistoriallisesti arvokkaita alan kohteita ja töitä.
<p>Tutkinnon osan suorittaja tuntee oman erikoisalansa materiaalit ja osaa valita ja käyttää niitä sisustamisessa.</p>	<p>Materiaalien tuntemus ja käyttö Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa valita materiaaleille ja kohteelle sopivat työtavat ja käyttää niitä työturvallisesti • osaa hankkia kohteen vaatimaa lisätietoa materiaaleista • osaa laskea tarvittavien materiaalien määrän • osaa käsitellä materiaaleja turvallisesti, taloudellisesti ja luontoystävällisesti • osaa materiaalivalinnoissa ottaa huomioon asiakkaan turvallisuuden, tarpeet sekä siivouksen ja huollon vaatimukset.

<p>Tutkinnon osan suorittaja tuntee ja osaa käyttää työturvallisesti erikoistekniikan vaatimia työvälineitä, koneita ja laitteita.</p>	<p>Työvälineiden turvallinen käyttö ja huolto</p> <p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee ja osaa käyttää alalla tarvittavia työvälineitä työturvallisesti • osaa työskennellä itsenäisesti, siististi ja turvallisesti • tekee työnsä järjestelmällisesti ja tuottavasti • osaa huoltaa ja säilyttää oikein välineitä.
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa valitsemansa erikoistekniikan eri työvaiheet ja -menetelmät siten, että työskentely on tuottavaa ja taloudellisesti kannattavaa.</p>	<p>Valmistus</p> <p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa käyttää työn eri vaiheissa tarvittavia henkilökohtaisia suojaimia • osaa työskennellä työturvallisesti • osaa työskentelyssään ottaa huomioon muiden samaan aikaan työskentelevien työn sujumuuden • osaa valmistaa laadukkaan sisustuskokonaisuuden tai sen osan • osaa laatia asiakkaalle tarvittavat käyttö- ja hoito-ohjeet.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Ammattitaito osoitetaan pääsääntöisesti tekemällä kyseisiä töitä niiden tavanomaisissa työympäristöissä tai erillisillä työsuorituksilla siinä laajuudessa, että osaamisen voidaan luotettavasti todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia sekä käytännön että tarvittavan teoreettisen tietämyksen osalta. Mikäli näyttöön valittu työ ei kata perusteiden vaatimuksia siinä laajuudessa, että osaamisen voidaan luotettavasti todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia, on järjestäjä velvollinen varmistamaan erityyppisillä lisätehtävillä tai muilla arviointikeinoilla vaaditun osaamisen. Työn aikana tutkinnon suorittajalle voidaan esittää myös täydentäviä lisäkysymyksiä. Tutkintosuorituksessa tulee ilmetä myös tutkinnon suorittajan valmiudet ja kyky muuntaa sekä soveltaa tietojaan ja taitojaan vaihtelevissa tilanteissa ja toimintaympäristöissä. Ennen lopullista arviointia tulee osallistujalle antaa mahdollisuus perustella oma työsuorituksensa. Tutkinnon järjestäjän on huolehdittava, että tämän tutkinnon osan arvioijista vähintään yhdellä on kyseisen erikoisalan riittävä asiantuntemus.

Sisustusalan tekninen erikoisosaaminen on jokin seuraavista:

koriste- ja efektimaalaus kipsityöt koristemuuraus kankaan kuviointi ja värjäys freskot ja seinämaalaukset	valo- ja ääniteknikka kultaus intarsia koristeveisto taonta huovutus kaakeli- ja mosaiikkityöt	nahkatyötekniikat lasityöt tila- ja taidetekstiilit valaisimet, varjostimet perinnemaalit ja -tapetit mallinrakennus muu erikoistekniikka.
--	--	---

Mikäli tekninen erikoisosaaminen tässä tutkinnon osassa on **muu erikoistekniikka**, on ammattitaidon osoittamistavoista sovittava erikseen sisustusalan tutkinto-toimikunnan kanssa.

11 § Yrittäjyys

Tutkinnon suorittaja on oikeutettu vapaasti liittämään yrittäjyyden osaksi tutkintoaan. Tämän vapaasti valittavan tutkinnon osan ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja kriteerit edellyttävät seuraavia asioita:

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
Tutkinnon osan suorittaja osaa arvioida henkilökohtaisia mahdollisuuksiaan ja valmiuksiaan toimia mahdollisesti sisustusalan yrittäjänä.	Omien yrittäjävalmiuksien arvioiminen Tutkinnon osan suorittaja <ul style="list-style-type: none"> tietää, millaiset henkilökohtaiset valmiudet tukevat yrittäjänä menestymistä, ja pystyy erittelemään arvojaan sekä arvioimaan omia valmiuksiaan toimia yrittäjänä osaa laatia itselleen asiantuntijoiden opastuksella kehitymis-suunnitelman sisustusalan yrittäjänä toimimiseksi.
Tutkinnon osan suorittaja osaa tarkastella alaa ja sen tarjoamia yritystoiminnan käynnistämisen ja kehittämisen mahdollisuuksia ja riskejä.	Yrityksen toimintaedellytysten selvittäminen Tutkinnon osan suorittaja <ul style="list-style-type: none"> on tutustunut toimialaan niin, että osaa tarkastella sen tulevaisuuden näkymien ja kehityksen sekä markkinoiden mahdollisuuksia oman yritystoiminnan käynnistämisen kannalta osaa tarkastella oman mahdollisen yrityksensä toiminnan tulokset-

	<p>lisuutta, kannattavuutta ja elinkelpoisuutta</p> <ul style="list-style-type: none"> • on selvillä yrittäjän toiminnan vastuista ja velvoitteista.
<p>Tutkinnon osan suorittaja tuntee erilaisia yritystoiminnan aloitustapoja ja -muotoja ja osaa kehittää karkean liikeidean omalle yritykselleen.</p>	<p>Liikeidean laadinta Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa vertailla vaihtoehtoisia tapoja käynnistää yritystoimintaa, koska tuntee yleisimmät Suomessa käytetyt ratkaisut, mm. yritystoiminnan muodot, aloittamisoperaatiot sekä vastuut ja riskit, ja osaa keskustella asiantuntijoiden kanssa oman mahdollisen yritystoimintansa vaihtoehtoista • osaa yhdessä asiantuntijoiden kanssa kehittää yritykselleen karkean liikeidean ja tietää, millaisia taloudellisia, tuotannollisia ja henkisiä resursseja yritystoiminnan aloittaminen vaatii • osaa asiantuntijoiden kanssa arvioida yritysideoita onnistumisen mahdollisuuksia.
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa luoda asiakas- ja verkostosuhteita.</p>	<p>Asiakas- ja verkostosuhteiden luominen Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa pohtia vaihtoehtoja ja mahdollisuuksien mukaan rakentaa yrityksen jatkuvuuden kannalta merkittäviä asiakas-, toimittaja- ja muita verkostosuhteita • osaa hahmotella em. verkostokumppanien kanssa sopimuksia asiantuntijapalveluja hyödyntäen.
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa toimia yritystoiminnan talouden tärkeimpiä periaatteita noudattaen.</p>	<p>Taloudellinen toiminta Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa valita yrityksen kannattavuuteen vaikuttavia toimenpiteitä ja hinnoitella palveluja myös markkinalähtöiset tekijät huomioiden

	<ul style="list-style-type: none"> • osaa tulkita yrityksen tilinpäätöstä pääomien, varallisuuden, maksukyvyyn ja tuloksen suhteen sekä pohtia taloudellisen toiminnan kehittämismahdollisuuksia tarvittaessa yhteistyössä asiantuntijoiden kanssa • osaa laatia yritykselleen karkean tulosenusteen ja hankkia asiantuntijapalveluja mm. kirjanpito- ja verotuskysymysten ratkaisemiseen.
Tutkinnon osan suorittaja osaa käyttää asiantuntijapalveluja.	<p>Asiantuntijapalvelujen käyttö</p> <p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa hakea yrityksen perustamisessa ja toiminnan eri vaiheissa tarvitsemaansa tietoa ja asiantuntijapalvelua.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon osan suorittamisessa on keskeistä, että tutkinnon suorittaja osaa arvioida omia valmiuksiaan toimia sisustusalan yrittäjänä. Hän osaa tarkastella yritystoiminnan menestymisedellytyksiä, laatia mahdollisen yrityksensä toiminnalle liikeidean ja laskea, kannattaako ajateltu toiminta ja elättääkö se yrittäjän. Hän osaa hyödyntää erilaisia verkostoja ja asiantuntijapalveluita yritystoimintaa harkitessaan ja aloittaessaan.

Tutkinnon osan tutkintosuoritus on oman yrityksen alustava liikeidea täydennettynä toiminnan edellytyksiä ja riskejä kartoittavilla selvityksillä, tuotoksilla ja raporteilla sekä prosessin aikana tapahtunutta toimintaa kuvaavilla dokumenteilla. Tämän tutkinnon osassa tulee myös olla tutkinnon suorittajan henkilökohtainen arvio ja kehitymissuunnitelma omista mahdollisuuksistaan ja valmiuksistaan toimia sisustusalan yrittäjänä.

Tutkintosuoritusta syvennetään asiantuntijoiden kanssa käytävällä keskustelulla, jossa tarkennetaan ja täsmennetään yrittäjäksi aikovan valmiuksia tehdä ratkaisuja yritystoiminnan mahdollisesta aloittamisesta.

Arviointi suoritetaan elinkeinoelämän osapuolten, yrittäjyyden asiantuntijoiden ja koulutuksen edustajien yhteistyönä.